

KATOLÍCKA UNIVERZITA V RUŽOMBERKU

formujúca myseľ i srdce

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra pedagogiky a psychológie
Nám. A. Hlinku 56/1, 034 01 Ružomberok
www.ku.sk , tel.: +421 44 432 6842 e-mail: dekanat-pf@ku.sk

Predmety záverečnej skúšky pre Rozširujúci modul DPŠ v kategórii vychovávateľ
--

Didaktika voľného času

Modelové riešenia metodických a výchovných situácií

Obhajoba záverečnej práce

DIDAKTIKA VOĽNÉHO ČASU

Tézy ku záverečnej skúške - Rozširujúci modul DPŠ v kategórii vychovávateľ

1. Voľný čas ako výzva pre súčasnú spoločnosť. Rodina ako miesto formovania vzťahu k tráveniu voľného času. Škola a mimoškolské voľnočasové inštitúcie a voľný čas.
2. Rovesnícke skupiny, spoločnosť a voľný čas. Súčasný stav možností zmysluplného trávenia voľného času. Výchova v školskom klube detí. Zásady výchovy. Ciele, úlohy, obsah a formy výchovy vo voľnom čase.
3. Voľný čas ako súčasť života. Pojem voľný čas. Rozličné funkcie voľného času. Špecifické požiadavky na výchovu vo voľnom čase. Determinanty využívania voľného času. Súčasné tendencie smerujúce k využívaniu voľného času. Výchovný program školského klubu detí. Výchovný plán, štandardy a osnovy ŠKD. Tematické oblasti a prierezové oblasti výchovy ŠKD. Kompetencie žiaka školského klubu detí.
4. Inštitúcie pre výchovu vo voľnom a čase a mimo vyučovania. Výchovná práca v školskom klube detí. Výchovná práca v centrách voľného času. Výchovná práca v domovoch mládeže. Výchovná práca v detských domovoch. Výchovná práca v základných umeleckých školách. Výchovná práca v školách v prírode. Vzdelávacie činnosti v ŠKD. Práca s pracovnými zošitmi v ŠKD.
5. Ciele a úlohy výchovy vo voľnom čase. Obsah, formy a prostriedky výchovy vo voľnom čase. Odpočinkové a rekreačné činnosti v dobe mimo vyučovania. Zaradenie odpočinkových a rekreačných činností do režimu dňa. Formy a obsah odpočinkových a rekreačných činností.
6. Zážitková pedagogika - pedagogika zážitkom. Zážitková pedagogika - základný pojmový aparát. Hra v pedagogike voľného času a pedagogike zážitku. Zážitky účastníka hry. Záujmové činnosti v ŠKD. Psychologická a pedagogická podstata záujmových činností. Zaradenie záujmových činností so režimu dňa. Formy záujmového vzdelávania.

7. Osobnosť pedagóga voľného času a jeho úlohy. Osobnosť pedagóga voľného času a vychovávateľa. Pedagogická komunikácia v mimoškolskej výchove. Osobitosti pedagogickej komunikácie v oblasti mimoškolskej výchovy. Vzťahy medzi vychovávateľom a dieťaťom. Miera povinností výchovnej práce. Príprava na vyučovanie v školskom klube detí.
8. Preventívna funkcia voľného času. Sociálno-patologické javy a ich nebezpečenstvá. Prevencia voči sociálno-patologickým javom a výchovné pôsobenie. Zásady tvorby preventívneho programu školského zariadenia. Štruktúra preventívneho programu. Autoevalvácia preventívneho programu. Didaktické a zábavné hry v ŠKD.
9. Organizácie a združenia detí a mládeže pre realizáciu voľnočasových aktivít Rada mládeže Slovenska (RMS). YMCA – Kresťanské združenie mladých ľudí. Slovenský skauting vznik ciele a činnosť. Prírodovedná a environmentálna výchova v ŠKD. Hnutie kresťanských spoločenstiev detí – eRko. Vznik a ciele Hnutia kresťanských spoločenstiev detí – eRko. Kurzy animátorov eRka. Rebrík – časopis pre deti. Aktivity eRka v celoslovenskom meradle. Projekt eRka – Dobrá novina. Hudobná a hudobno-pohybová výchova v ŠKD.
10. Činnosť reholí a cirkevných združení v oblasti mimoškolskej výchovy Saleziáni dona Bosca (SDB). Združenia spolupracujúce so Saleziánmi don Bosca. AETÓS združenie detí a mládeže. Spoločenstvo evanjelickej mládeže SEM. Medzicirkevné organizácie pre voľnočasové aktivity. Občianske združenia zamerané na využívanie voľného času. Športová a zdravotná výchova v ŠKD.
11. Informačné a komunikačné technológie vo výchove mimo vyučovania IKT – pojem a funkcie. Klady a riziká využívania IKT vo voľnočasových aktivitách. Práca s počítačom vo voľnočasových aktivitách. Základné podmienky pre činnosť s počítačom v školskom klube. Zručnosti pedagogického pracovníka pri práci s počítačom. Výchova základov bezpečnosti na internete. Výtvarná výchova v ŠKD.
12. Nové prístupy v pedagogike voľného času. Animácia a jej miesto v pedagogike voľného času. Animátor a animačná skupina. Dobrovoľníctvo a voľný čas. Dobrovoľnícka činnosť. Streetwork – sociálni asistenti – terénni pracovníci. Organizačné a bezpečnostné predpisy pre činnosť v ŠKD. Pedagogická dokumentácia v ŠKD.

Povinná literatúra:

- BALKOVÁ, K.: *Náměty pro školní družinu*. Praha : Portál, 2006.
- HÁJEK, B. – HOFBAUER, B – PÁVKOVÁ, J.: *Pedagogické ovlivňování volného času. Súčasný trendy*. Praha : Portál, 2008.
- HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas*. Praha : Portál, 2004.
- JŮVA, V. a kol.: *Metody a formy výchovy ve volném čase : kultura a umění ve výchově*. Brno: MU, 1998.
- KOMINAREC, I. *Úvod do pedagogiky volného času*. Prešov: Grafotlač, 2003.
- KRATOCHVÍLOVÁ, E. *Pedagogika volného času: výchova v čase mimo vyučovania v pedagogickej teórii a v praxi*. Trnava : Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2010.
- MÁJEK, M. – HRICA, P.: *Svet skautingu pre dospelých s mladým duchom*. Bratislava: Slovenský skauting, 2003.
- PÁVKOVÁ, J. – HÁJEK, B. a kol. *Pedagogika volného času*. Praha : Portál, 2002.
- VÁŽANSKÝ, M.: *Volný čas a pedagogika zážitku*. Brno : MU, 1992.

MODELOVÉ RIEŠENIA METODICKÝCH A VÝCHOVNÝCH SITUÁCIÍ

Tézy ku záverečnej skúške - Rozširujúci modul DPŠ v kategórii vychovávateľ

1. Teoretická podstata výchovného procesu. Vymedzenie pojmu výchova, sebvýchova, etapy výchovného procesu. Vnútorne a vonkajšie podmienky výchovy. Koncepcie a názory na výchovu. Ciele výchovy.
2. Prirodzené výchovné pôsobenie Rodina, rovesnícke skupiny a lokálne prostredie: charakteristika, ich vplyv, podiel a význam pri formovaní osobnosti dieťaťa. Výchovné problémy v podmienkach rodiny, ich riešenie a možnosti ovplyvnenia, či nápravy.
3. Aplikujte prvky preventívneho systému dona Bosca na edukačné pôsobenie v školskom internáte.
4. Predstavte postup riešenia rizikového správania dieťaťa z detského domova za spolupráce špeciálneho pedagóga, psychológa, vychovávateľa a polície.
5. Analyzujte základné problémy interkultúrnej výchovy a uveďte, akú úlohu zohrávajú predsudky a tradície v danej oblasti.
6. Predstavte riešenia sociálno-patologických javov v pedagogickom prostredí.
7. Navrhните modely asertívneho správania pedagóga v konfliktnnej situácii s rodičom.
8. Navrhните spôsoby primeranej komunikácie, kedy žiak devalvuje spolužiaka, príp. učiteľa.
9. Popíšte fázy vyhorenia u pedagóga a predved'te (zahrajte) jeho prejavy v tej, ktorej fáze
10. Vymyslite 5 komunikačných zoznamovacích hier, uplatniteľných v prostredí výchovy (napr. záujmový útvar, letný tábor, CVČ, ŠKD, eRko a pod.) ovplyvňujúcich socializáciu členov v skupine.
11. Charakterizujte model „the best“ pedagóga a popíšte, akými kompetenciami by mal disponovať.